[2019] 14 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 327

ਕਾਲੂ ਅਲੀਅਸ ਲੈਕਸਿਨਾਰਨ ਬਨਾਮ.

ਬਨਾਮ

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2010 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1677) 07 ਨਵੰਬਰ, 2019

[ਨਵੀਨ ਸਿਨਹਾ ਅਤੇ ਬੀ. ਆਰ. ਗਵਈ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਦੰਡ ਕੋਡ, 1860: ਐੱਸ. 302 – ਸਜ਼ਾ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ-ਕੀਤੀ ਗਈਃ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦਰਮਿਆਨ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਸਨ-ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਗਊ ਦਾ ਗੋਬਰ ਸੀ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੀ ਹੋਈ ਸੀ-ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਸੱਟਾਂ ਅਤੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਆਖਰੀ ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਸੀ-ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਗਰਦਨ ਖਿੱਚੀ ਅਤੇ ਲੰਬੀ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਲਾਸ਼ ਅਜੇ ਤਾਜ਼ੀ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ-ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਗਲਾ ਘੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੌਤ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਫਾਂਸੀ ਦੇਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ-ਲਾਸ਼ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਪਈ ਮਿਲੀ ਸੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਘਰ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਬਾਰੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਦੱਸਣ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਗੈਰ ਕੁਦਰਤੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਸੀ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ' ਤੇ ਪਹੁੰਚੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਹਮਲਾਵਰ ਹੈ-ਸਜ਼ਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀ ਗਈ।

ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਰੱਖਿਆਃ 1.1 ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਇਕੱਲਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਪੀਡਬਲਯੂ 2, ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ PWs.6 ਅਤੇ 8 ਦੇ ਸਬੂਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਚਕਾਰ ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੋਵਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਸਬੰਧਾਂ ਕਾਰਨ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 10 ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਦੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਆਉਣ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਪਸ ਆਈ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। 6 ਅਤੇ 8. [ਪੈਰਾ 5] [331-ਐਚ; 332-ਏ-ਬੀ]

1.2 ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਹੱਥਾਂ 'ਤੇ ਗਾਂ ਦਾ ਗੋਬਰ ਸੀ ਜੋ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਾਂਚ

ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਸੱਟਾਂ ਆਖਰੀ ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਸਨ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਗਰਦਨ ਖਿੱਚੀ ਅਤੇ ਲੰਬੀ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਲਾਸ਼ ਅਜੇ ਤਾਜ਼ੀ ਸੀ, ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜੀਭ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਖੁਰਕ ਅਤੇ ਰਗੜ੍ਹ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਗਰਦਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੱਡੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਫਰੈਕਚਰ ਜਾਂ ਵਿਸਥਾਪਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਲਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਜਾਂ ਛਾਤੀ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਹੀਂ ਵਹਿ ਰਹੀ ਸੀ ਬਲਕਿ ਮੂੰਹ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਵਹਿ ਰਹੀ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 6,8] [332-ਡੀ; 333-ਸੀ-ਈ]

ਸ਼ੰਭੂ ਨਾਥ ਮਹਿਰਾ ਬਨਾਮ ਅਜਮੇਰ ਰਾਜ 1956 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 199; ਸਵਾਲ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (1974) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 193: [1974] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 74; ਜੋਸ ਬਨਾਮ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ,

ਕੋਇਲੈਂਡੀ ਅਤੇ ਓਰਸ। (2016) 10 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 519: [2016] 8 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 115-ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

2. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਨਾਜ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਲੱਕੜ੍ਹ ਦਾ ਲੱਕੜ੍ਹ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਰੱਸੀ ਦਾ ਟੁਕੜ੍ਹਾ ਲਟਕਦਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਰਸ਼ ਤੋਂ 11 ਫੁੱਟ 2 ਇੰਚ ਉੱਚਾ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 5 '4 "ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਫੁੱਟ ਛੇ ਇੰਚ ਹੋਰ ਵਧਾਏਗੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਅਤੇ ਲੱਕੜ੍ਹ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ 4 ਫੁੱਟ ਦਾ ਅੰਤਰ ਰਹੇਗਾ, ਇਸ ਲਈ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਇੱਕ ਅਸੰਭਵ ਸੀ। ਤਰਕ ਨਾਲ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਨੇ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਫਿਰ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਮੌਤ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਗਲਾ ਘੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਫਾਂਸੀ ਦੇਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਲਾਸ਼ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਪਈ ਮਿਲੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 9] [333-F-G]

3. ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਉਸ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਕੇਸ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਰਿਹਾ ਜਿੱਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕੱਲਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਆਚਰਣ ਹੁਣ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨੇੜ੍ਹੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਖੇਚਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਆਏ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੀ ਘਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਆਪਣੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ

ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਪੀਡਬਲਯੂ 3 ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇੱਕ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਖੁਦ ਧਾਰਾ 313, Cr.P.C ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਪੇਂਡੂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਅਕਤੂਬਰ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੱਧ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਜਲਦੀ ਹਨੇਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਪੇਂਡੂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਰ ਪਰਤਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਸਵੇਰੇ ਜਲਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਘਰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ 21.10.1994 ਉੱਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉੱਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਦਲ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਤੱਥ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਗਿਆਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਤ ਨੂੰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 313, Cr.P.C ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਗੈਰ ਕੁਦਰਤੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀ ਕਿ ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਹਮਲਾਵਰ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 10,11,12,15] [333-ਐਚ; 334-ਏ-ਈ; 337-ਡੀ-ਈ]

1952 ਐਸ. ਸੀ. 343: [1952] ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1091; ਤੁਲਸ਼ੀਰਾਮ ਸਹਦੂ ਸੂਰਿਆਵੰਸ਼ੀ ਅਤੇ ਓਰਸ. ਵੀ. ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2012)

ਕਿਰਕਾਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ 2006 (10) ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 681: [2006] 7 ਪੂਰਕ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 156-'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

1956 ਐੱਸਸੀਆਰ 199 ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਣ ਯੋਗ ਪੈਰਾ 3

[1974] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 74 ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਪੈਰਾ 3

[2016] 8 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 115 ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਪੈਰਾ 3

[1952] ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1091

[2012] 7 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1083 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋ ਪੈਰਾ 13

[2006] 7 ਪੂਰਕ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 156 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਪੈਰਾ 14

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ 2010 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1677. ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 15.09.2009 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਇੰਦੌਰ ਵਿਖੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। 2000 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1320.

ਵਿਨੈ ਨਵਾਰੇ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਏ. ਪੀ. ਧਮੀਜਾ, ਜੇ. ਪੀ. ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤਾਨਿਆ ਸ਼ਰਮਾ, ਸਾਰਦ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘਾਨੀਆ, ਵਕੀਲ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ। ਸੁਨੀਲ ਫਰਨਾਂਡੀਜ਼, ਏ. ਏ. ਜੀ., ਜ਼ੀਸ਼ਾਨ ਦੀਵਾਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਿਯੰਸ਼ਾ ਇੰਦਰਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਹਰਸ਼ ਪਰਾਸ਼ਰ, ਵਕੀਲ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਨਵੀਨ ਸਿਨਹਾ, ਜੇ.

1. ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਪਤੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ.') ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਸਿਰਫ ਹਾਲਾਤ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ।

2. ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਵਿਆਹ ਲਗਭਗ ਛੇ ਤੋਂ ਸੱਤ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਆਪਣੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। 14.10.1994 ਨੂੰ, ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ, ਜੋ ਲਗਭਗ 35-40 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਦੂਰ, ਇੱਕ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਾਲ ਮਿਲੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਧੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਉਹ ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ 06.00 ਵਜੇ ਆਏ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਘਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚਿੱਟੀ ਚਾਦਰ ਨਾਲ ਢੱਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਪਈ ਮਿਲੀ। ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਲਗਭਗ 07.00 ਸਵੇਰੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਰਿਪੋਰਟ ਏ

ਉਸੇ ਦਿਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਵੀ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 376 ਅਤੇ 498 ਏ ਤਹਿਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 307 ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ। ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਕੇ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 303 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਬਲਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਹੱਤਿਆ ਸੀ। 3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਨੈ ਨਵਾਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ302 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 498ਏ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਇਕੱਲੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ 11 ਫੁੱਟ ਦੀ ਉਚਾਈ ਤੋਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਫਾਂਸੀ ਦੇਣਾ ਅਸੰਭਵ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਲਾਸ਼ ਘਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਪਈ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟਦਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਸੁੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਾਹੇ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਲੁਕਾਉਣ ਜਾਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਰੋਕ

ਸਕਿਆ। ਉਸ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਉਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗੈਰ ਕੁਦਰਤੀ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 (ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਕਟ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉੱਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਮੁੱਢਲੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰੇ।

ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ. ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਸ਼ੰਭੂ ਨਾਥ ਮਹਿਰਾ ਬਨਾਮ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਮੇਰ ਰਾਜ, 1956 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 199; ਸਾਵਲ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, (1974) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 193 ਅਤੇ ਜੋਸ ਬਨਾਮ। ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਕੋਇਲੈਂਡੀ ਅਤੇ ਓ. ਆਰ. , (2016) 10 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 519.

4. ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਫਰਨਾਂਡੀਜ਼, ਵਿਦਵਾਨ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਾ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਜਨਰਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੌਤ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਕਤਲ ਸੀ। ਜ਼ੁਬਾਨੀ, ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰਦੀ ਹੈ।

5. ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵੇਖਿਆ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਇਕੱਲਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਪੀਡਬਲਯੂ 2, ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਸਬੂਤ

PWs.6 ਅਤੇ 8 ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਚਕਾਰ ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੋਵਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਸਬੰਧਾਂ ਕਾਰਨ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 10 ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਦੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਆਉਣ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਪਸ ਆਈ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। 6 ਅਤੇ 8.

6. ਪੀਡਬਲਯੂ 5 ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਹੱਥਾਂ 'ਤੇ ਗਾਂ ਦਾ ਗੋਬਰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸ' ਤੇ ਜਾਨਲੇਵਾ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਧਾਰਾ 161, Cr.P.C ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਰਾਸ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਭੁੱਲ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਉਹੀ ਦੁਹਰਾਇਆ। ਉਸ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗਲਤੀ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 17, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 145, Cr.P.C ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਗਵਾਹ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਿ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 5 ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 313, Cr.P.C ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ' ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਸਿਰਫ ਸਟਾਕ ਇਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ

ਧਾਰਾ 313 Cr.P.C ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਹੱਥਾਂ 'ਤੇ ਗਾਂ ਦਾ ਗੋਬਰ ਸੀ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੀ ਹੋਈ ਸੀ।

7. ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਵਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਅਤੇ ਖਿੰਡੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਦੋਵੇਂ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਸਨ ਅਤੇ ਨੱਕ ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚੋਂ ਝੱਗ ਨਿਕਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਜੀਭ ਅੰਦਰ ਸੀ ਅਤੇ ਦੰਦ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਸੱਜਾ ਹੱਥ ਪੇਟ ਉੱਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਖੱਬਾ ਹੱਥ ਫਰਸ਼ ਉੱਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁੱਠੀ ਅੱਧੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਸੀ। ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਲਿਗੈਚਰ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸੀ। ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਮੋੜਨ 'ਤੇ, ਪਿੱਠ ਅਤੇ ਕਮਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਲਾ ਪੈ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 22 ਸਾਲ ਦੱਸੀ ਗਈ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ:

a) ਫ੍ਰੋਥ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਖੂਨ ਮੂੰਹ ਅਤੇ ਨੱਕ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੂੰਹ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਥੁੱਕ ਨਿਕਲਦੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗਰਦਨ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਝੁਕਦੀ ਹੈ। ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਦੌਰਾਨ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਡੋਰਸਮ ਉੱਤੇ ਸਥਿਤ 1/4 "ਤੋਂ 1/2" ਤੱਕ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਅਤੇ 1/8 "ਤੋਂ 1/4" ਤੱਕ ਚੌੜਾਈ ਵਿੱਚ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਰਗੜ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਅ) ਸੱਜੀ ਬਾਂਹ ਉੱਤੇ ਰਗੜ, ਉਪਰਲੇ ਡੋਰਸਮ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ 1/2 "x 1/2" ਹਨ।

c) ਲਿਗਚਰ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ 'ਤੇ ਚਮੜੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ' ਤੇ, ਇਹ ਸੁੱਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਟਰੈਚਾਂ ਦਾ ਐੱਮ. ਐੱਮ. ਲਾਲ ਅਤੇ ਭੀੜ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦਿਲ ਦੇ ਸੱਜੇ ਚੈਂਬਰ ਵਿੱਚ ਖੂਨ ਸੀ ਅਤੇ ਖੱਬਾ ਚੈਂਬਰ ਖਾਲੀ ਸੀ। ਜੀਭ ਦੰਦਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਫਸ ਗਈ।

ਡੀ) ਇੱਥੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਲਿਗੇਚਰ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਥਾਇਰਾਇਡ ਕਾਰਟੀਲੇਜ ਦੇ ਉੱਪਰ ਲਾਰਨਕਸ ਅਤੇ ਠੋਡੀ 1 "ਚੌੜਾਈ ਅਤੇ 1/2" ਡੂੰਘੀ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਥਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਲਾਈਨ ਮੈਂਡੀਬਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਝੁਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਸਟੋਇਡ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਵੱਲ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਾਨ ਦਾ ਅਧਾਰ ਪੀਲਾ ਅਤੇ ਸਖਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਸ਼ੀਏ ਲਾਲ ਅਤੇ ਭੀੜ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਖੱਬੇ ਗੋਡੇ ਉੱਤੇ ਛਾਲੇ ਅਤੇ ਸਕੈਨ ਨਾਲ ਜ਼ਖ਼ਮ ਜੋ 7 ਤੋਂ 12 ਦਿਨ ਪੁਰਾਣਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

ਸਾਰੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਫਾਂਸੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਮ ਘੁੱਟਣ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ।

8. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਸੱਟਾਂ ਆਖਰੀ ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹਨ। ਇਹ ਅਸਧਾਰਨ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਫਾਹਾ ਲੈ ਕੇ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਸੱਜਾ ਹੱਥ ਪੇਟ 'ਤੇ ਪਿਆ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਖੱਬਾ ਹੱਥ ਜ਼ਮੀਨ' ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਮੁੱਠੀਆਂ ਅੱਧੀਆਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਧੇਰੇ ਹੈ ਜੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਘੱਟ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਗਰਦਨ ਖਿੱਚੀ ਅਤੇ ਲੰਬੀ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ

ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸਰੀਰ ਅਜੇ ਵੀ ਤਾਜ਼ਾ ਸੀ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੀਭ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਖੁਰਕ ਅਤੇ ਰਗੜ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਗਰਦਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੱਡੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਜਾਂ ਵਿਸਥਾਪਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਲਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਜਾਂ ਛਾਤੀ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਹੀਂ ਵਹਿ ਰਹੀ ਸੀ ਬਲਕਿ ਮੂੰਹ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਵਹਿ ਰਹੀ ਸੀ।

9. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਨਾਜ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਲੱਕੜ ਦਾ ਲੱਕੜ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਰੱਸੀ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਲਟਕਦਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਰਸ਼ ਤੋਂ 11 ਫੁੱਟ 2 ਇੰਚ ਉੱਚਾ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 5 '4 "ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਫੁੱਟ ਛੇ ਇੰਚ ਹੋਰ ਵਧਾਏਗੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਅਤੇ ਲੱਕੜ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ 4 ਫੁੱਟ ਦਾ ਅੰਤਰ ਰਹੇਗਾ, ਇਸ ਲਈ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਇੱਕ ਅਸੰਭਵ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਤਰਕ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਸਾਡੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਫਿਰ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਮੌਤ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵੱਲ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਾਂਗੇ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਫਾਂਸੀ ਦੇਣਾ ਵੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਲਾਸ਼ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਪਈ ਮਿਲੀ ਹੈ।

10. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਕ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਕੇਸ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਸ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਿੱਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਇਕੱਲਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ, ਉਪਰੋਕਤ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਹੁਣ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਅਜੀਬ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨੇੜੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਖੇਚਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਆਏ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੀ ਘਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਆਪਣੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਪੀਡਬਲਯੂ 3 ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਖੁਦ ਧਾਰਾ 313, Cr.P.C ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ।

11. ਇਹ ਘਟਨਾ ਪੇਂਡੂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਅਕਤੂਬਰ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੱਧ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਜਲਦੀ ਹਨੇਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪੇਂਡੂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਰ ਪਰਤਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੀਵਨ

ਸਵੇਰੇ ਜਲਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਘਰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ 21.10.1994 ਉੱਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ।

12. ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉੱਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਦਲ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਤੱਥ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਗਿਆਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਤ ਨੂੰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਨੂਮੰਤ ਅਤੇ ਓਰਸ ਵਿੱਚ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1952 ਐਸ. ਸੀ. 343 ਵਿੱਚ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ "10. ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚੰਗਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸਬੂਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਗਤ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਤੱਥ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਦੁਬਾਰਾ, ਹਾਲਾਤ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਰੁਝਾਨ ਦੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਹਰ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢੇ ਪਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਹੁਣ ਤੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਸਿੱਟੇ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਅਧਾਰ ਨਾ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਕੰਮ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। "

13. ਤੁਲਸ਼ੀਰਾਮ ਸਹਦੂ ਸੂਰਿਆਵੰਸ਼ੀ ਅਤੇ ਓਰਸ ਬਨਾਮ। ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, (2012) 10 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 373, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀਃ "23. ਇਹ ਸੈਟਲਡ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਤੱਥ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਸਬੂਤ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਤੱਥ ਜੋ ਹੋਰ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ, ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਸਮੂਹਾਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਤਰਕ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸੰਭਾਵਤ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਰਕਪੂਰਨ ਸਿੱਟੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ। ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 114 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੱਥ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਦਰਤੀ ਘਟਨਾਵਾਂ, ਮਨੁੱਖੀ ਆਚਰਣ ਆਦਿ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਹੋਰ

ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ।

ਡਬਲਯੂ. ਬੀ. ਬਨਾਮ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੀਰ ਮੁਹੰਮਦ ਉਮਰ " 38. ਜੱਜ ਵਿਵੀਅਨ ਬੋਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਬੂਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਲਈ ਕੁਝ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਸ਼ੰਭੂ ਨਾਥ ਮਹਿਰਾ ਬਨਾਮ ਅਜਮੇਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈਃ

' 11. ਇਹ ਆਮ ਨਿਯਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਉੱਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 106 ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਕਰਤੱਵ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਇਹ ਕੁਝ ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ' ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਜਾਂ ਅਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

"ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਉੱਤੇ" ਸ਼ਬਦ ਇਸ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਹ ਤੱਥ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਜਾਂ ਅਸਧਾਰਨ ਹਨ। "

14. ਤ੍ਰਿਮੁਖ ਮਰੋਟੀ ਕਿਰਕਾਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, 2006 ਵਿੱਚ

(10) ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 681, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਘਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈਃ

"14. ਜੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਿਸੇ ਘਰ ਦੀ ਨਿੱਜਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸਖਤ ਸਿਧਾਂਤ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਜੱਜ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਇੱਕ ਜੱਜ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਆਦਮੀ ਬਚ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਦੋਵੇਂ ਜਨਤਕ ਹਨ।

ਕਰਤੱਵ. (ਦੇਖੋ ਸਟਰਲੈਂਡ ਬਨਾਮ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ਼ ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨਜ਼-ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਜੱਜ ਅਰਿਜੀਤ ਪਸਾਇਤ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ)। ਕਾਨੂੰਨ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਜਿਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨਾ ਲਗਭਗ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕਰਤੱਵ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇ। ਇੱਥੇ ਸਬੂਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੋ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਤੱਥ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਰ ਉਸ ਉੱਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਭਾਗ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਚਿੱਤਰ (ਅ) ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਉੱਤੇ ਕੁਝ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈਃ

“(ਅ) ਏ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਟਿਕਟ ਦੇ ਰੇਲਵੇ 'ਤੇ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਰ ਉਸ ਉੱਤੇ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਟਿਕਟ ਸੀ। ”

15. ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਤਲ ਵਰਗਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬੋਝ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਉੱਤੇ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਦੋਸ਼ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਮਾਤਰਾ ਓਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜਿੰਨੀ ਹਾਲਾਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਬੋਝ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਹਲਕਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਬੂਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਘਰ ਦੇ ਕੈਦੀਆਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਠੋਸ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਦਾ ਬੋਝ ਪਵੇਗਾ।

ਅਪਰਾਧ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਘਰ ਦੇ ਕੈਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਇਸ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਾ ਦੇ ਕੇ ਭੱਜ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ' ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਕੋਈ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

XXXXXXXX

22. ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਵੇਖੇ ਗਏ ਸਨ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਉਸ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਤੀ ਵੀ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਿਰੰਤਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਕਿਵੇਂ ਲੱਗੀਆਂ ਜਾਂ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਜੋ ਗਲਤ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜੋ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ”

15. ਸਾਡੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮੁੱਢਲਾ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 313, Cr.P.C ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣਾ

ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਗੈਰ ਕੁਦਰਤੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀ ਕਿ ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਹਮਲਾਵਰ ਸੀ।

16. ਸਾਨੂੰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬਾਂਡ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਬਾਕੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ

ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate